

- ⊙ Εφαρμογή καινοτόμων μεθόδων και τεχνικών διδασκαλίας και μάθησης στην τάξη: Ομαδοσυνεργατική διδασκαλία και μάθηση
- ⊙ Διαφοροποιημένη διδασκαλία / εξατομικευμένη μάθηση.
- ⊙ Ανάπτυξη θετικής δυναμικής στην ομάδα.

ΥΛΙΚΟ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗΣ

Α/ ΜΟΡΦΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ

“ΚΑΤΑ ΜΕΤΩΠΟ” ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ

- * Ο εκπαιδευτικός στο κέντρο της διδακτικής και μαθησιακής διαδικασίας.
- * Απόλυτος ρυθμιστής
- * Μοναδική πηγή γνώσης

ΣΥΝΕΡΓΑΤΙΚΕΣ ΜΟΡΦΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ

- ◇ Εταιρική- Ομαδική
- ◇ Οι μαθητές τοποθετούνται στο επίκεντρο της εκπαιδευτικής διαδικασίας
- ◇ Καλούνται να αυτενεργήσουν
- ◇ Καλούνται να διαδράσουν
- ◇ Να συν-παράγουν γνώση

ΠΟΣΟ ΔΙΑΤΕΘΕΙΜΕΝΟΙ ΕΙΜΑΣΤΕ ΝΑ ΑΝΑΖΗΤΗΣΟΥΜΕ ΚΑΙ ΝΑ ΑΝΓΝΩΡΙΣΟΥΜΕ ΤΗΝ ΟΠΟΙΑ **ΜΙΚΡΗ ΜΕΤΑΚΙΝΗΣΗ**, ΟΣΟ ΑΣΗΜΑΝΤΗ ΚΙ ΑΝ ΦΑΙΝΕΤΑΙ ΑΥΤΗ ΑΡΧΙΚΑ;
Ίσως μας οδηγήσει στην **ΔΙΕΥΡΥΝΣΗ ΤΗΣ ΟΠΤΙΚΗΣ** .

«ΔΥΝΑΜΙΚΗ ΤΟΥ ΠΑΛΙΟΥ»

«ΔΥΝΑΜΙΚΗ ΝΕΑΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ»

(και δοκιμασμένου)

(εξερεύνηση του αγνώστου)

ΥΠΑΡΧΟΥΝ ΔΥΣΚΟΛΙΕΣ; ΝΑΙ !!!

- * αναστάτωση κατά τον σχηματισμό ομάδων
- * αντίδραση μαθητών στη σύσταση των ομάδων
- * μειωμένη συμμετοχή ή και άρνηση συνεργασίας
- * Απώλεια πολύτιμου χρόνου

ΚΑΙ Ο ΡΟΛΟΣ ΤΟΥ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ;

- ✓ Ορίζει το πλαίσιο εργασιών
- ✓ Δίνει οδηγίες

ΠΑΡΑΜΕΝΕΙ Ο «ΑΡΧΗΓΟΣ» ΤΗΣ ΤΑΞΗΣ

- ✓ Θέτει όρια
- ✓ Επιβλέπει διακριτικά

- ✓ Επεμβαίνει δυναμικά, αν χρειαστεί
- ✓ Έχει τον έλεγχο της κατάστασης

- ✓ Επιδεικνύει ευελιξία ανάλογα με τις επικρατούσες συνθήκες
- ✓ Είναι ο μάεστρος της ορχήστρας.

ΘΕΣΠΙΣΗ ΣΥΜΒΟΛΑΙΟΥ

ΑΝΑΓΚΗ ΚΑΘΟΡΙΣΜΟΥ ΟΡΙΩΝ

ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΑΙΣΘΗΜΑΤΟΣ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ

α/ Συμβόλαιο σχέσεων ή συναισθηματικό συμβόλαιο:

◊ Παράγοντες που ευνοούν την καλύτερη και χειρότερη τάξη για το δάσκαλο και τους μαθητές. (Οι μαθητές καλούνται να πουν τη γνώμη τους- ο εκπ/κός βοηθά με τις κατάλληλες ερωτήσεις, εάν κριθεί αναγκαίο).

◊ Θεμελίωση κανόνων τους οποίους δάσκαλος και μαθητές δεσμεύονται να ακολουθήσουν.

β/ Συμβόλαιο λειτουργίας

ομάδας :

- ◊ Οριοθέτηση χώρου-χρόνου
- ◊ Συγκέντρωση των μελών στο έργο τους
- ◊ Συμμετοχή όλων-Αλληλοστήριξη-Αλληλοκάλυψη
- ◊ Ακούγονται οι γνώμες όλων
- ◊ Διαχείριση της έντασης της φωνής τους ...

ΣΤΟΧΟΣ: ομαλή συνεργασία για την παραγωγή έργου

ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΚΑΙ ΑΞΙΑ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΛΑΙΟΥ

ΣΧΕΣΕΩΝ

Αξιοποιείται για την ανάπτυξη της υπευθυνότητας των μαθητών και της κατανόησης της αξίας της 'δέσμευσης' Τα παιδιά έχουν ανάγκη τα όρια για να νιώθουν ασφαλή.

Εκπαιδεύει στη(ν):

- ∞ διαπραγμάτευση
- ∞ επίλυση συγκρούσεων
- ∞ λήψη – υλοποίηση αποφάσεων
- ∞ αποτελεσματική επικοινωνία
- ∞ αποδοχή της διαφορετικότητας-ιδιαιτερότητας
- ∞ καλλιεργεί την αλληλεγγύη

Καλλιεργεί κοινωνικών δεξιοτήτων

ΣΤΑΔΙΑ ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗΣ – ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΤΗΣ ΟΜΑΔΑΣ

Ατομικό έργο	Αξιοποίηση του συναισθήματος
Έργο δυάδας	Δημιουργία καλού συναισθηματικού
Έργο τετράδας	κλίματος-μοίρασμα θετικής εμπειρίας
Έργο ολομέλειας	Η σχέση χτίζεται σε επίπεδα

Παράδειγμα διαμόρφωσης ομάδας στην τάξη (πρώτη επαφή με τους μαθητές) :

α) Ο εκπ/κός ζητά από τους μαθητές να συστηθούν και να μοιραστούν κάποιες βασικές πληροφορίες για τον εαυτό τους.

β) Ζητά από τους μαθητές να αλλάξουν την κλασική διάταξη των θρανίων σε κύκλο-εναλλακτικά και στα πλαίσια της επίδειξης ευελιξίας και προσαρμογής στις επικρατούσες συνθήκες, μπορεί να ζητηθεί από τους μαθητές να μετακινηθούν από θρανίο σε θρανίο .

γ) Ζητά από τους μαθητές να μετακινηθούν ενθαρρύνοντάς τους να καταλάβουν όλο το χώρο της αίθουσας και να σχηματίσουν δυάδες επιλέγοντας το άτομο εκείνο με το οποίο έχουν ελάχιστη ή και καθόλου οικειότητα. Όταν αυτό γίνει τους πληροφορεί ότι θα τους αναθέσει μία απλή εργασία την οποία πρέπει να βγάλουν εις πέρας συνεργαζόμενος ο καθένας με το ταίρι του. Πριν όμως θα θέσει τους κανόνες για την ομαλή διεξαγωγή του εγχειρήματος και τους οποίους όλοι οφείλουν να σεβαστούν.

δ) Ζητά από τις διαμορφωμένες δυάδες να συζητήσουν τρία θέματα: **1.** την προέλευση του ονόματός τους, **2.** μία θετική εμπειρία τους από το σχολείο μέχρι τώρα και **3.** το κριτήριο επιλογής του έτερου μέλους της δυάδας.

Έτσι ενθαρρύνεται η αξιοποίηση του συναισθήματος, και διαμορφώνεται ένα πλαίσιο βοηθητικό ώστε τα μέλη να μοιραστούν θετικές εμπειρίες, χτίζοντας τη σχέση σε ένα πρώτο επίπεδο, την δυάδα και να τις παρουσιάσουν στο αμέσως υψηλότερο επίπεδο, στην τετράδα.

ε) Ζητά από τις δυάδες να μετακινηθούν στον χώρο και να σχηματίσουν τετράδες, επιλέγοντας τη λιγότερο οικεία προς αυτούς δυάδα. Τους αναθέτει να μοιραστούν τα ευρήματα των γνώσεων που απέκτησαν συνεργαζόμενοι σε δυάδες και να εντοπίσουν τα κοινά θετικά συναισθήματα που τους δημιουργήθηκαν από τις προσωπικές τους θετικές εμπειρίες. Επιπλέον, ζητά να ορίσουν ένα γραμματέα, που θα κρατά σημειώσεις των όσων συζητούνται. Βασική αρχή: Το κάθε άτομο βρίσκει χώρο να εκφραστεί. Έτσι διασφαλίζεται το καλό κλίμα. στ) Ζητά από τους μαθητές να δώσουν ένα όνομα, “παρατσούκλι”, στην ομάδα τους. Αυτό το εύρημα δημιουργεί και ένα κλίμα χαλάρωσης και ευφορίας, ενδεχομένως, αποφορτίζοντας τις τετράδες.

η) Το τελευταίο βήμα είναι η παρουσίαση του έργου, που παράχθηκε στην ολομέλεια, από τους επιμέρους γραμματείς.

Σημείωση: Οι ομάδες διαφοροποιούνται κάθε φορά. Οι μαθητές μπορούν να μετακινούνται στην τάξη παίρνοντας αντικριστές θέσεις ανά δυάδα και έτσι δεν μετακινούνται θρανία. Η παρουσίαση του παραγόμενου έργου επιμερίζεται στα μέλη της ομάδας- με αυτό τον τρόπο επιτυγχάνεται η συμμετοχή και η ανάληψη ευθύνης από όλα τα μέλη.

ΑΣ ΔΟΥΜΕ ΤΟ ΘΕΜΑ ΑΠΟ ΜΙΑ ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΗ ΟΠΤΙΚΗ ΓΩΝΙΑ - ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΠΟΙΗΣΗ

Έχουμε ποτέ σκεφτεί ότι η οικειότητα και η συναισθηματική σύνδεση που αναπτύσσεται μεταξύ των μαθητών μιας τάξης που συνεργάζονται σε ομάδες, μπορεί να αποθαρρύνει τις συμπεριφορές ‘bullying’ και το φαινόμενο απομόνωσης μαθητών στο χώρο του σχολείου;

ΚΑΙ ΜΕΣΑ ΣΤΗΝ ΤΑΞΗ ...

ΟΛΟΜΕΛΕΙΑ - ΜΙΚΡΗ ΟΜΑΔΑ

Ποιά συνθήκη ευνοεί χρονικά και συγκινησιακά να ανταποκριθούν περισσότεροι, αν όχι όλοι οι μαθητές μιας τάξης, σε μια οδηγία του δασκάλου;

Ας σκεφτούμε, ότι στην παραδοσιακή «κατά μέτωπο διδασκαλία», ο χρόνος δεν είναι ποτέ αρκετός ώστε να ακουστούν οι απαντήσεις του συνόλου των μαθητών μία –μία ξεχωριστά. Ας συνυπολογίσουμε και τις πιθανότητες κάποιοι μαθητές να αισθάνονται ανασφάλεια να εκτεθούν στην ολομέλεια και έτσι μένουν σιωπηλοί ή κάποιοι δεν είναι πρόθυμοι να συμμετέχουν και έτσι απέχουν από τη διαδικασία.

Στην περίπτωση της συνεργατικής διδασκαλίας, οι μαθητές που εργάζονται σε ομάδες, διαχειρίζονται από κοινού την πληροφορία, ίσος προς ίσο, γεγονός που τους αποφορτίζει συναισθηματικά, γιατί δεν νιώθουν εκτεθειμένοι στο δάσκαλο και στο σύνολο της τάξης. Επιπλέον, αλληλεπιδρούν, εκφράζοντας τη γνώμη τους και ακούγοντας τις απόψεις των άλλων μελών της ομάδας. Τα μέλη ασκούνται στο να αλληλοελέγχονται, να αλληλοπεριορίζονται, να αλληλοβοηθούνται και να αλληλοϋποστηρίζονται. Αυτό που θα καταγραφεί ως τελικό παραγόμενο αποτέλεσμα θα είναι προϊόν της ομάδας και ως τέτοιο θα παρουσιαστεί στην ολομέλεια-η ευθύνη είναι ομαδική και όχι ατομική. Τα οφέλη εκτός από μαθησιακά, έχουν και κοινωνικές προεκτάσεις.

ΚΑΙ Η ΑΠΩΛΕΙΑ ΠΟΛΥΤΙΜΟΥ ΧΡΟΝΟΥ;

Μήπως το αρχικό κόστος χρόνου, για την οργάνωση-αποδοχή- προσαρμογή, κερδίζεται στην πορεία; Ναι, με την αποφυγή παρεκτροπών και το τελικό ανταποδοτικό αποτέλεσμα.

ΠΟΣΟ ΕΥΚΟΛΟ ΕΙΝΑΙ ΑΡΑΓΕ ΝΑ ΚΛΕΙΣΕΙ Η “ΠΟΡΤΑ”

ΤΗΣ ΔΥΑΔΑΣ-ΤΕΤΡΑΔΑΣ ΓΙΑ ΝΑ ΒΡΕΙ Η ΟΙΚΕΙΟΤΗΤΑ ΑΣΦΑΛΕΣ ΠΛΑΙΣΙΟ ΓΙΑ ΝΑ ΑΝΑΔΥΘΕΙ;

ΠΟΙΟΣ ΕΙΝΑΙ Ο ΡΟΛΟΣ ΤΟΥ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ ΚΑΙ ΠΩΣ ΜΠΟΡΕΙ ΝΑ ΣΥΜΒΑΛΕΙ ΣΤΗ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΘΕΤΙΚΟΥ ΚΛΙΜΑΤΟΣ ΣΤΗΝ ΤΑΞΗ;

B/ ΘΕΩΡΙΑ ΤΗΣ ΠΟΛΛΑΠΛΗΣ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗΣ και πως αυτή μπορεί να στηρίξει την εξατομικευμένη μάθηση.

⊙ Τι είναι 'νοημοσύνη' ;

αντίληψη, κρίση, ικανότητα επίλυσης προβλημάτων, επικοινωνία, κατανόηση, ευφυΐα, αυτογνωσία, ανταπόκριση, εξυπνάδα, ενσυναίσθηση, συνθετική και αναλυτική ικανότητα...

- ⊙ Οι περισσότεροι άνθρωποι νομίζουν ότι υπάρχει μόνο μία νοημοσύνη. Η θεωρία της πολλαπλής νοημοσύνης υποστηρίζει ότι ο καθένας μας έχει οκτώ ή περισσότερες νοημοσύνες, τις οποίες μπορούμε να χρησιμοποιούμε στην επιτέλεση των κάθε είδους δραστηριοτήτων μας. **GARDNER, H. (2006) Multiple Intelligences: New Horizons. USA: Basic Books**

ΟΡΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΠΟΛΛΑΠΛΗΣ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗΣ

Η θεωρία των πολλαπλών τύπων νοημοσύνης, αποτελεί μια κριτική θέση απέναντι στην άποψη ότι γεννιόμαστε με μία μόνο νοημοσύνη, την οποία δεν έχουμε τη δυνατότητα να αλλάξουμε.

- ⊙ **Σύμφωνα με τη θεωρία αυτή**, που βασίζεται σε ένα ευρύ φάσμα επιστημονικών ερευνών (ψυχολογικών, ανθρωπολογικών, βιολογικών), η νοημοσύνη χωρίζεται σε εννέα τομείς οι οποίοι έχουν την έδρα τους σε διαφορετικά σημεία του εγκεφάλου μας. Είναι εξίσου σημαντικοί, όχι όμως και το ίδιο αναπτυγμένοι σε κάθε άτομο. Τα εννέα αυτά είδη νοημοσύνης προέκυψαν μετά από έρευνα του εγκεφάλου, της ανθρώπινης ανάπτυξης, της εξέλιξης και μετά από διαπολιτισμικές συγκρίσεις. Υποστηρίζεται, λοιπόν ότι η νοημοσύνη είναι προϊόν μιας μακράς και συμμετοχικής αλληλεπίδρασης μεταξύ της φύσης (βιολογικές δυνάμεις και κληρονομικές προδιαθέσεις) και της ανατροφής (περιβαλλοντικές δυνάμεις και εμπειρίες της ζωής). Η νοημοσύνη δημιουργείται βιολογικά, αλλά ο βαθμός ανάπτυξής της εξαρτάται από τις προσωπικές εμπειρίες του καθενός. Όσο περισσότερο χρόνο ξοδεύει κανείς στη χρήση και ενίσχυση της νοημοσύνης και όσο καλύτερη καθοδήγηση και ενθάρρυνση δέχεται, τόσο μεγαλύτερος είναι ο βαθμός ανάπτυξης του συγκεκριμένου τομέα νοημοσύνης.

Ο ΑΝΘΡΩΠΟΣ ΓΕΝΝΙΕΤΑΙ ΜΕ ΕΜΦΥΤΕΣ ΟΛΕΣ ΤΙΣ ΝΟΗΜΟΣΥΝΕΣ

- ⊙ Όλες οι νοημοσύνες μπορούν να αναπτυχθούν μέσω της μάθησης.
- ⊙ Οι νοημοσύνες μπορούν να διδαχθούν.
- ⊙ Καλλιεργώντας τις ο άνθρωπος μπορεί να γίνει πιο ευτυχισμένος.

TALENTO : Μία νοημοσύνη ανεπτυγμένη σε μεγάλο βαθμό.

ΠΩΣ ΜΠΟΡΕΙ ΝΑ ΣΥΝΕΙΣΦΕΡΕΙ Η ΘΕΩΡΙΑ ΤΗΣ ΠΟΛΛΑΠΛΗΣ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗΣ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ;

- Διαφοροποιημένο προφίλ μαθητών
- Κάθε μαθητής είναι διαφορετικός.
- Άρα οι μαθησιακές του ανάγκες είναι διαφορετικές και μοναδικές για τον καθένα (μοντέλο εξατομικευμένης μάθησης).
 1. Διαμόρφωση εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων στα μαθήματα για την ανάπτυξη της πολλαπλής νοημοσύνης.
 2. Ο εκπαιδευτικός χρησιμοποιεί διαφορετικά σημεία εισόδου για τη διδασκαλία συγκεκριμένου θέματος.
 3. Το πιο σημαντικό ζήτημα στη διδασκαλία με την οπτική της πολλαπλής νοημοσύνης είναι η εξατομίκευση της μαθησιακής διαδικασίας.

ΕΙΔΗ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗΣ

Τι είναι η ΛΕΚΤΙΚΗ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗ; Η ικανότητα να χρησιμοποιεί κανείς τη γλώσσα για να εκφράσει αυτό που έχει στο μυαλό του και να καταλάβει τους άλλους. Συγγραφείς, ποιητές, δημόσιοι ομιλητές, δικηγόροι, δημοσιογράφοι, και όλοι όσοι χρησιμοποιούν τη γλώσσα ως βασικό εργαλείο για την εργασία τους έχουν αναπτυγμένη λεκτική νοημοσύνη.

Για καλύτερη μάθηση: Τα παιδιά με λεκτική νοημοσύνη μαθαίνουν καλύτερα μέσα από γλώσσα και τον προφορικό και γραπτό λόγο. Τους αρέσει να συζητούν, να εξηγούν, να γράφουν, να πείθουν και να εκφράζουν τις ιδέες τους.

Τεχνολογική υποστήριξη: Ηλεκτρονικά βιβλία, CD-ROM, λογισμικό σχετικό με τη δημιουργία κειμένων (ποιήματα, ιστορίες), αρχεία PDF, λογισμικό για τη δημιουργία βιβλίων, συγγραφή σεναρίων, δημοσιογραφικό κασετόφωνο για ηχογραφήσεις, ηλεκτρονική αλληλογραφία.

Τι είναι η ΑΡΙΘΜΗΤΙΚΗ/ ΛΟΓΙΚΗ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗ; Η ικανότητα να καταλαβαίνει κανείς τις βασικές αρχές που χαρακτηρίζουν ένα σύστημα που βασίζεται σε αιτία και αποτέλεσμα, όπως συμβαίνει με τους επιστήμονες. Επίσης, είναι η ικανότητα να χειρίζεται κανείς του αριθμούς και τις πράξεις, όπως οι μαθηματικοί.

Για καλύτερη μάθηση: Τα παιδιά με μαθηματική νοημοσύνη μαθαίνουν καλύτερα μέσα από αριθμούς, λογική σκέψη, και λύση προβλημάτων. Τους αρέσει να μετράνε, να υπολογίζουν και να οργανώνουν πληροφορίες. Μπορούν να δημιουργούν νοερές εικόνες.

Τεχνολογική υποστήριξη: Ηλεκτρονικά εργαλεία που σχετίζονται με την οργάνωση (βάσεις δεδομένων, ημερολόγιο), εργαλεία υπολογισμού (spreadsheets), αριθμομηχανές, λογισμικό για επίλυση προβλημάτων.

Τι είναι η ΣΩΜΑΤΙΚΗ/ΚΙΝΑΙΣΘΗΤΙΚΗ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗ; Η ικανότητα να χρησιμοποιεί κανείς ολόκληρο το σώμα του ή μέρη του (χέρια, πόδια, δάχτυλα) για να λύσει ένα πρόβλημα, ή να

παρουσιάσει ένα θέαμα, ή να φτιάξει κάτι. Το πιο χτυπητό παράδειγμα είναι οι αθλητές και οι χορευτές.

Για καλύτερη μάθηση: Τα παιδιά με σωματική νοημοσύνη μαθαίνουν μέσα από την κίνηση, όπως τον χορό, πράγματα που φτιάχνουν με τα χέρια τους (μοντέλα αεροπλάνων, κοσμήματα, πηλό, μακέτες, κατασκευές). Μπορούν να χειριστούν αντικείμενα με ευκολία και να εκφράσουν τις ιδέες τους μέσα από την κίνηση.

Τεχνολογική υποστήριξη: Βιντεοκάμερα, «επιστημονικά» παιχνίδια, τουβλάκια, είδη κατασκευής, εκπαιδευτικά προγράμματα Η/Υ για διάφορα θέματα.

Τι είναι η ΧΩΡΙΚΗ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗ: Η ικανότητα να μπορεί κανείς να αναπαραστήσει το χώρο στο μυαλό του, όπως οι πιλότοι, οι καπετάνιοι βρίσκουν το δρόμο, οι γλύπτες μεταφέρουν στα αγάλματα μια νοερή αναπαράσταση κάποιου πράγματος και οι αρχιτέκτονες και οι διακοσμητές φαντάζονται πρώτα κάτι και στη συνέχεια το εκτελούν. Η χωρική νοημοσύνη έχει εφαρμογές τόσο στην επιστήμη όσο και στις τέχνες.

Για καλύτερη μάθηση: Τα παιδιά με χωρική νοημοσύνη μαθαίνουν καλύτερα οπτικά και τείνουν να οργανώνουν τη σκέψη τους στο χώρο. Τους αρέσει να σκέφτονται με εικόνες, καθώς και να δημιουργούν εικόνες. Ακόμα, τους αρέσουν ποικίλες πληροφορίες

Τεχνολογική υποστήριξη: Ηλεκτρονικά εργαλεία για τη διαμόρφωση ιστοσελίδων και χαρτών, παζλ, τουβλάκια κατασκευών, οπτικό υλικό όπως σλάνιτς, γραφήματα, πίνακες, ταύτιση εικόνων με λέξεις.

Τι είναι η ΜΟΥΣΙΚΗ/ΡΥΘΜΙΚΗ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗ: η ικανότητα να μπορεί κανείς να σκεφτεί με τη μουσική και το ρυθμό, να ακούει και να αναγνωρίζει μουσικά μοτίβα και να παίζει μουσική.

Για καλύτερη μάθηση: Τα παιδιά με μουσική νοημοσύνη μαθαίνουν καλύτερα μέσα από ήχους και ακούγοντας τραγούδια, ρυθμούς, μοτίβα, έμμετρες ιστορίες

Τεχνολογική υποστήριξη: Μουσικά όργανα, συνθεσάιζερ, ηλεκτρονικά μέσα για σύνθεση και ηχογράφηση μουσικής, DVDs και CD (ήχος και κείμενο).

Τι είναι η ΔΙΑΠΡΟΣΩΠΙΚΗ Η ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗ: Η ικανότητα να καταλαβαίνει κανείς τους άλλους: να κατανοεί τον χαρακτήρα τους, να αντιλαμβάνεται τα κίνητρα, τους φόβους, τις επιθυμίες και τη διάθεσή τους. Είναι ιδιαίτερα χρήσιμη ιδιότητα για πολιτικούς, δασκάλους, γιατρούς και πωλητές, ή για όποιον έχει αντικείμενο εργασίας τους ανθρώπους.

Για καλύτερη μάθηση : Τα παιδιά με κοινωνική νοημοσύνη μαθαίνουν καλύτερα μέσα από την αλληλεπίδραση με άλλους, συζητήσεις, συνεργατική εργασία και κοινωνικές δραστηριότητες.

Τεχνολογική υποστήριξη : Επεξεργασία κειμένου, ηλεκτρονική αλληλογραφία, ενασχόληση με το διαδίκτυο (forums, chat rooms), μέλος σε θεατρική ομάδα ή ομάδα συζήτησης.

Τι είναι η ΕΝΔΟΠΡΟΣΩΠΙΚΗ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗ: Η ικανότητα να καταλαβαίνει κανείς τον εαυτό του. Δηλαδή, να ξέρει «ποιος είναι», ποια είναι τα προτερήματα και τα ελαττώματά του, τι θέλει και τι μπορεί να κάνει, πώς αντιδρά σε πρόσωπα και πράγματα, τι πρέπει να

αποφεύγει και προς τα που να κατευθύνεται. Οι άνθρωποι έλκονται από άτομα που έχουν καλή κατανόηση του εαυτού τους.

Για καλύτερη μάθηση: Τα παιδιά με ενδοπροσωπική νοημοσύνη μαθαίνουν καλύτερα μέσα από μετα-διανοητικές διεργασίες, δηλαδή όταν παρατηρούν τον τρόπο που σκέφτονται, τη διαδικασία λήψης αποφάσεων και τα συναισθήματά τους.

Τεχνολογική υποστήριξη: Ηλεκτρονικός υπολογιστής, όπου θα κρατούν ημερολόγιο, αναζήτηση στο διαδίκτυο, χρήση πολυμέσων, software (προγράμματα Η/Υ που σχετίζεται με την επίλυση προβλημάτων).

Τι είναι η ΝΑΤΟΥΡΑΛΙΣΤΙΚΗ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗ; Η ικανότητα να ξεχωρίζει κανείς τα διάφορα ζωντανά όντα (φυτά, ζώα) και να έχει ευαισθησία σε άλλα στοιχεία του φυσικού κόσμου (σύννεφα, πετρώματα, νερά). Πρόκειται για ικανότητα μεγάλης αξίας στο εξελικτικό μας παρελθόν, όταν ακόμα ζούσαμε στη φύση και ήμασταν κυνηγοί, αγρότες ή συλλέκτες. Οι βοτανολόγοι, οι γεωλόγοι, οι σεφ, για να αναφέρουμε μερικά παραδείγματα, εξακολουθούν να χρειάζονται αυτή την ικανότητα.

Για καλύτερη μάθηση: Τα παιδιά με νατουραλιστική νοημοσύνη μαθαίνουν καλύτερα μέσα από την αλληλεπίδραση με τη φύση και το περιβάλλον, όπως με εκδρομές στη φύση, με πρότζεκτ που σχετίζονται με την παρακολούθηση φυσικών φαινομένων (π.χ. καλλιέργεια φακής σε κεσέ από γιαούρτι), πειράματα στη φύση και φροντίδα φυτών και ζώων.

Τεχνολογική υποστήριξη: Φωτογραφική μηχανή και βιντεοκάμερα για αποτύπωση του φυσικού κόσμου, μικροσκόπιο, τηλεσκόπιο, φυτολόγιο, μοντέλα κατασκευής φυσικού κόσμου.

ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ 1

Οι 8 νοημοσύνες

Ποια από τα διαφορετικά είδη νοημοσύνης αναγνωρίζετε στις παρακάτω περιπτώσεις;

1. Η Ελένη είναι 20 μηνών και ήδη μιλάει με ολοκληρωμένες προτάσεις. Αφήνει τους γύρω της κατάπληκτους κάθε φορά, όταν προφέρει δύσκολες λέξεις όπως «πλυντήριο», χωρίς να κάνει λάθος, και όταν χρησιμοποιεί σωστά τα γένη ή τον ενικό και πληθυντικό αριθμό. «Μπαμπά, θα πάμε στον ζωολογικό κήπο να δούμε την καμηλοπάρδαλη και τη ζέβρα;» είναι παράδειγμα πρότασης που σχηματίζει. Ο λόγος της Ελένης θυμίζει ομιλία παιδιού 4-5 ετών, και ας μην έχει κλείσει ούτε τα δύο η ίδια! **Ποια είναι η εξήγηση;** Η Ελένη έχει ιδιαίτερα ανεπτυγμένη

2. Οι γονείς του Δημήτρη, 4 ετών, ανησύχησαν όταν τη δεύτερη μέρα που πήγε στα προνήπια, ένα σχολείο μερικά τετράγωνα πιο μακριά από το σπίτι του, ο Δημήτρης αποφάσισε να... επιστρέψει μόνος του, βρίσκοντας το δρόμο που δεν τον γνώριζε παρά μόνο από τη διαδρομή της προηγούμενης μέρας. Το επόμενο παράδειγμα της ικανότητάς του παρουσιάστηκε όταν ο μεγαλύτερος αδερφός του, ηλικίας 7 ετών, πέταξε νευριασμένος τα παζλ που δε μπορούσε να συμπληρώσει. Ο Δημήτρης πήρε τα κομματάκια και έφτιαξε με ευκολία παζλ που δυσκολεύουν μεγαλύτερα παιδιά, όπως τον αδερφό του. **Ποια είναι η εξήγηση;** Ο Δημήτρης έχει ιδιαίτερα ανεπτυγμένη

3. Ο Γιάννης είναι 6 ετών και όλοι συμφωνούν πως, όταν μεγαλώσει, θα γίνει δικηγόρος ή πολιτικός! Ο λόγος; Ο Γιάννης έχει ιδιαίτερη ικανότητα να καταλαβαίνει τους άλλους, να «διαβάζει» τις επιθυμίες και τους φόβους τους, να βρίσκει τα «κουμπιά» τους, ώστε να τους...χειρίζεται! Ο Γιάννης εύκολα καταλαβαίνει πότε είναι η κατάλληλη στιγμή για να ζητήσει κάτι, κι εξίσου εύκολα αντιλαμβάνεται πότε οι συνθήκες δεν είναι κατάλληλες, ή ξέρει πώς θα πρέπει να κολακέψει κάποιον για να πετύχει κάτι. Η τακτική του είναι αποτελεσματική όχι μόνο στην οικογένειά του, αλλά και με άλλους ενήλικες και τους συμμαθητές του. **Ποια είναι η εξήγηση;** Ο Γιάννης έχει ιδιαίτερα ανεπτυγμένη

4. Η Μαρία, 7 ετών, έχει ξεκάθαρες προτιμήσεις και αποφεύγει συγκεκριμένα πράγματα. Αρχικά οι γονείς της θεωρούσαν ότι πρόκειται για πείσμα. Στη συνέχεια, όμως, ανακάλυψαν ότι η Μαρία είχε πάντα κάποιο ξεκάθαρο λόγο για τα «θέλω» και τα «δε θέλω» της. Έτσι, όταν επέμενε ότι δεν ήθελε να κάνει μπαλέτο και προτιμούσε να πάει σε ένα εργαστήριο ζωγραφικής, αποδείχτηκε ότι στο μπαλέτο δεν είχε καθόλου κίνηση και χάρη, ενώ το χέρι της πραγματικά «έπιανε» στη ζωγραφική. Η Μαρία ξέρει πότε είναι θυμωμένη ή στεναχωρημένη και γιατί, και μπορεί και διαχειρίζεται τα συναισθήματά της με θαυμαστό τρόπο. Αντίστοιχα, ξέρει πώς να φέρεται στους άλλους και οι αντιδράσεις και η ωριμότητά της είναι τέτοιες που στην τάξη, στο εργαστήριο της ζωγραφικής και σε όποια άλλη ομάδα συνομηλίκων βρεθεί ελκύει τα άλλα παιδιά και έχει κεντρική θέση. **Ποια είναι η εξήγηση;** Η Μαρία έχει ιδιαίτερα ανεπτυγμένη

ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ 2

2

2^ο ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ 2

Σύντομο βιογραφικό διακεκριμένων ανθρώπων

Για τα παρακάτω πρόσωπα, προσπαθήστε να εξηγήσετε πώς νοημοσύνη διαφέρεται σύμφωνα με τη θεωρία του Gardner. Πώς θεωρήσετε ότι κάποιου διαβίουν περισσότερο από μία.

I. Μάικλ Τζόρνταν (Michael Jordan), βετεράνος Αμερικανός μπασκετμπολίστας των Chicago Bulls

Ίσως ο σπουδαιότερος παίκτης στην ιστορία του Αμερικανικού μπάσκετ, ο Τζόρνταν διαθέτει μια σε βάθος κατανόηση του αθλήματός του. Εκτός από την ικανότητα στα άλματα, τις βολές, την ταχύτητα, τις πάσες και την άμυνα, ο Τζόρνταν είχε μία εσθητική ικανότητα να δικαιολογείται τι πρόκειται να κάνουν οι άλλοι παίκτες πριν το κάνουν και να κρένται αναλόγως. Οι προβλέψεις του βασιζόνταν στην κατανόηση των δεξιοτήτων, των ιδιοτήτων και της προσωπικότητας των άλλων παικτών. Ο Τζόρνταν μπορούσε να επικουποιήσει τη γεωμετρία του παιχνιδιού, υπολογίζοντας με ακρίβεια πού θα αναπηδήσει η μπάλα, πόσο ψηλά έπρεπε να πηδήσει και πόσο γρήγορα μπορούσαν οι παίκτες να λάβουν θέση. Η μοκρά του κυριέρα αιτιούσε να ανανρθεί, καθώς οι ικανότητές του επηρεάζονταν από την ηλικία. Όταν μεγαλύτερος σε ηλικία, δε μπορούσε να κάνει ψηλά άλματα κι έτσι καλλέβρησε την ικανότητα στο σπιν μοαίως αίστασης.

II. Μαχάτμα Γκάντι (Mahandas Gandhi), πολιτικός και θρησκευτικός ηγέτης της Ινδίας

Η ζωή του Γκάντι είχε άξονα την ανούρηση της αλήθειας. Πίστευε ότι κάποιος μπορεί να βρει την αλήθεια μόνο μέσα από την ανεκτικότητα και το ενδιαφέρον για τους άλλους. Ως δάσκαλος, παύαυνε να διαμύζουμε το φόβο και να οραμύζουμε μη-βίαιες λύσεις στα προβλήματά. Ο Γκάντι ανέπτυξε άμεση κοινωνική δράση, βασισμένη στη μη-βία και την αλήθεια, στην οποία επιβεβαιώνεται η απιπίθησή του ότι το πώς συμπαυέρεται κάποιος είναι κω σημαντικό από το τι επιπαγγίνα. Οι απόψεις του Γκάντι έπυχαν ουρείας αναγνωρισης και οδήγησαν στην ανεξαρτησία της Ινδίας από τη Μ. Βρετανία και την απαρχή κοινωνικών αλλαγών.

Κάρολος Δαρβίνος (Charles Darwin), Άγγλος φυσιοδίφης και συγγραφέας

Κάτοχος πτυχίου Θεολογίας από το Πανεπιστήμιο Cambridge, ο Δαρβίνος σπούδασε ιατρική στο Εδιμβούργο. Το 1836, ως φυσιοδίφης, αποτελούσε μέρος του πληρώματός του κλοίου Beagle, ενός αγγλικού επιστημονικού σκάφους που ταξίδευε σε όλο τον κόσμο. Σε εκείνη την αποστολή, ο Δαρβίνος ανακάλυψε ποικιλώματα από εξοανισμένα είδη που έμοιαζαν πολύ με τα υπάρχοντα σήμερα. Στα νησιά Γκολαπάγκος του Εμφιτικού Ωκεανού, ανακάλυψε διαφορετικές ποικιλίες φυτών και ζώων που ανήκαν στο ίδιο γενικό είδο. Επιστρέφοντας στην Αγγλία, μελέτησε τα παρήματά του και παρατήρησε ότι κάθε οργανισμός είχε κληρονομήσει έναν συνδυασμό χαρακτηριστικών. Μέσα από την έρευνα, ανέπτυξε τη θεωρία της εξέλιξης και την ιδέα της φυσικής επιλογής ως εξήγηση για την εξοάνιση κάποιων ειδών, ενώ άλλα μύδρεσαν να εξελιχθούν και να επιβιώσουν.

Όπρα (Oprah Winfrey), Αμερικανίδα τηλεπαρουσιάστρια, ηθοποιός, παραγωγός, εκπαιδευτικός, φιλάνθρωπος

Η Όπρα είναι περισσότερο γνωστή ως παρουσιάστρια και παραγωγός της δικής της τηλεοπτικής μομοτής (talk show), που προβάλλεται σε 113 χώρες και έχει 22 εκατομμύρια τηλεθεατές την εβδομάδα στις Η.Π.Α. Έχει τιμηθεί με βραβεία, καθώς και με Επεισιακό Χρυσό μετάλλιο του Εθνικού Ίδρυματος Βιβλίου, για τη συνεισφορά της στην διάδοση του βιβλίου μέσα από την προσωπική της Άδεια Βιβλίου. Οι τηλεθεατές εμπιστεύονται τις απόψεις και τις προτάσεις της, εκτιμών την ικανότητά της να εμπλέκει τους άλλους στη συζήτησή και θωπαύζουν την αμοόσητη, την ειλικρίνεια και την αντιμετήριά της σε θέματα της εαγγέλιματικής και προσωπικής της ζωής.

A2/ Ο ΝΕΥΡΟΓΛΩΣΣΙΚΟΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ ΟΙ ΠΕΝΤΕ ΑΙΣΘΗΣΕΙΣ

ΠΩΣ ΕΠΗΡΕΑΖΟΥΝ ΤΗΝ ΑΝΤΙΛΗΨΗ ΤΩΝ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ ΕΡΕΘΙΣΜΑΤΩΝ

Σύστημα τεχνικών για την αποτελεσματική αξιοποίηση του δυναμικής των ανθρώπων (κατανόηση του εαυτού και των άλλων: υποστήριξη και ενδυνάμωση της επικοινωνίας).

Τι είναι NLP (Neurolinguistic Programming);

Αν αναφερθούμε στο πώς λειτουργεί ένας προσωπικός υπολογιστής, μας διευκολύνει να παραλληλίσουμε και να περιγράψουμε τι είναι και πώς λειτουργεί το NLP. Οι περισσότεροι από μας χειριζόμαστε κάποιο PC. Πληκτρολογούμε κάποιες εντολές, ακολουθούμε κάποια βήματα και έχουμε πρόσβαση στο internet, σε αρχεία, σε software προγράμματα.

Έτσι συμβαίνει και με το NLP. Είναι ένα σύνολο τεχνικών και μια μεθοδολογία που μας βοηθάει

* να αποκτήσουμε πληρέστερη πρόσβαση στο μυαλό μας, να δούμε πώς ακριβώς σκεφτόμαστε, να συνειδητοποιήσουμε τι ακριβώς γίνεται μέσα μας και ακόμη

* να εντοπίσουμε πώς σκέφτονται και λειτουργούν οι άλλοι.

Ο όρος NLP: Οι δημιουργοί του ονόμασαν αυτό το σύστημα των τεχνικών NLP από τα τρία πλέον σημαντικά στοιχεία που καθορίζουν την ανθρώπινη συμπεριφορά:

Neuro (Νεύρο): Αναφέρεται, γενικά, στο νευρικό σύστημα ως σύστημα που λαμβάνει, μεταφέρει και επεξεργάζεται μηνύματα και εμπειρίες από το εξωτερικό περιβάλλον διαμέσου των αισθήσεων μας (όραση, ακοή, όσφρηση, αφή, γεύση).

Linguistic (Γλωσσικός): Αναφέρεται στη μεγάλη σπουδαιότητα και στη χρήση της γλώσσας με την ευρεία έννοιά της. Δηλαδή ως εργαλείο έκφρασης των εμπειριών και ως μέσο με το οποίο δίνουμε νόημα στις εμπειρίες μας.

Η γλώσσα καλύπτει τόσο την “ψηφιακή”, δηλαδή προφορική γλώσσα (λέξεις), όσο και την “αναλογική” γλώσσα, δηλαδή τη «γλώσσα» των κινήσεων και εκφράσεων, αυτό που ονομάζουμε στο NLP “φυσιολογία”.

Programming (Προγραμματισμός): Αναφέρεται στα προγράμματα του νου, όπως αυτά δημιουργούνται και προκύπτουν από την αλληλεπίδραση των δύο προηγούμενων στοιχείων, όπως επίσης και στην αξιοποίηση των λειτουργικών αυτών προγραμμάτων που – ασυνείδητα πλέον – επηρεάζουν και διαμορφώνουν τη συμπεριφορά μας για την επίτευξη ενός συγκεκριμένου σκοπού.

Το ενδιαφέρον του NLP στις αισθήσεις δεν είναι τόσο πολύ στο ρόλο τους ως γέφυρες με τον έξω κόσμο, αλλά κυρίως στο ρόλο τους ως εσωτερικά κανάλια για τη γνωστική επεξεργασία και ερμηνεία των ερεθισμάτων.

ΣΥΣΤΗΜΑ V A K O G (Bandler και Grinder)

VISUAL- AUDITORY- KINESTHETIC-OLFACTORY-GUSTATORY

ΟΡΑΣΗ - ΑΚΟΗ - ΚΙΝΗΣΗ - ΟΣΦΡΗΣΗ - ΓΕΥΣΗ

Τα συστήματα αναπαράστασης –οπτικό-ακουστικό-κινητικό-όσφρησης-γευστικό, VAKOG- είναι ένα μοντέλο του νευρο-γλωσσικού προγραμματισμού, σχετικά με το πώς το ανθρώπινο μυαλό επεξεργάζεται και αποθηκεύει πληροφορίες. Η κεντρική ιδέα αυτού του μοντέλου είναι ότι η εμπειρία εκπροσωπείται στο μυαλό με αισθητηριακούς όρους, δηλαδή στο επίπεδο των πέντε αισθήσεων.

Σύμφωνα με τους Bandler και Grinder, επιλεγμένες λέξεις, φράσεις και προτάσεις μας είναι ενδεικτικές της αντιστοίχισης που ο καθένας μας κάνει (όχι απαραίτητα συνειδητά), σε ένα από τα αντιπροσωπευτικά συστήματα αναπαράστασης, που συσχετίζονται με τις πέντε αισθήσεις. Έτσι, για παράδειγμα, οι λέξεις "μαύρο", "σαφές", "σπιράλ" και "εικόνα" παραπέμπουν στο οπτικό σύστημα αναπαράστασης. Ομοίως, οι λέξεις "κουδούνισμα", "σιωπηλός" και "έκρηξη" παραπέμπουν στο ακουστικό σύστημα αναπαράστασης.

Οι Bandler και Grinder αναφέρουν, επίσης, ότι η "μεταφορική γλώσσα", που συχνά χρησιμοποιούμε, (**υπο**)δηλώνει μια αναφορά σε ένα από τα σύστημα αναπαράστασης, με τέτοιο τρόπο ώστε αυτή να καταλήγει κυριολεκτική. Για παράδειγμα, το σχόλιο «**Βλέπω τι λέτε**» δηλώνει μια οπτική αναπαράσταση.

ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ 3

Βλέπω – Ακούω – Αγγίζω – Μυρίζω – Γεύομαι

- ⊙ Οι μαθητές καλούνται να κατατάξουν συγκεκριμένες και αφηρημένες έννοιες κάτω από τα ρήματα που δηλώνουν τις 5 αισθήσεις.

(π.χ.καφές, τριαντάφυλλο, χώμα, βροχή, φιλία, αγάπη...)

Σημείωση: Η Γλώσσα των Αισθήσεων

Η έρευνα δείχνει ότι οι άνθρωποι τείνουν να παρουσιάζουν μία «συνέπεια» στη χρήση της γλώσσας, σε ό,τι αφορά τη σκέψη και την εκφορά λόγου. Αυτή η τάση ξεκινά στην παιδική ηλικία και μπορεί να ενισχυθεί ή να τροποποιηθούν από την εκπαίδευση και τη σταδιοδρομία.

Η παραπάνω σύντομη ένδειξη προτίμησης, καθώς και παρεμφερή «τεστ», μπορούν να δώσουν μια εικόνα για τον τυπικό τρόπο σκέψης, τις προτιμήσεις και το στυλ γλώσσα που ευνοούν τον καθένα. Αλλά να λάβετε υπόψη σας, ότι αυτό είναι ακριβές για τη στιγμή που θα κάνετε το τεστ.

Τα αποτελέσματα δύνανται να διαφοροποιηθούν, αν παρόμοια τεστ γίνουν σε διαφορετική χρονική περίοδο. Κι αυτό, γιατί υπεισέρχονται παράγοντες, όπως το πώς αισθανόμαστε τη συγκεκριμένη στιγμή, η ψυχική και πνευματική μας κατάσταση ή το περιβάλλον που βρισκόμαστε, οι οποίοι μπορούν να επηρεάσουν τα αποτελέσματα.

Αυτό σημαίνει ότι δεν μπορούμε να εξαγάγουμε ασφαλή συμπεράσματα, παρά μόνο, ίσως, κατόπιν συστηματικής επανάληψης παρόμοιων ενδείξεων προτίμησης.

Ωστόσο, η αξιοποίηση του συστήματος VAKOG, μπορεί να υποβοηθήσει και να συμπληρώσει τη διδακτική και μαθησιακή διαδικασία προς την κατεύθυνση της διαφοροποιημένης / εξατομικευμένης μάθησης.

.....

**ΣΧΕΔΙΟ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΒΑΣΙΣΜΕΝΟ ΣΤΗΝ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ
ΤΗΣ ΘΕΩΡΙΑΣ ΤΗΣ ΠΟΛΛΑΠΛΗΣ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗΣ
ΔΙΔΑΚΤΙΚΟ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ: ΑΓΓΛΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ ΣΤΟ ΓΥΜΝΑΣΙΟ
Μαρία Αντωνίου**

ΤΙΤΛΟΣ ΣΧΕΔΙΟΥ : “Οι μαθητές έρχονται σε επαφή με τις διαφορετικές μορφές τέχνης”

ΣΥΝΔΕΣΗ ΜΕ ΕΝΟΤΗΤΑ ΣΧΟΛΙΚΟΥ ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΟΥ: Think Teen 2nd Grade, advanced level-Unit 5/Lesson 13: “THE ARTS”

ΕΠΙΠΕΔΟ ΓΛΩΣΣΟΜΑΘΕΙΑΣ: A2+/B1

ΚΥΡΙΟΣ ΣΚΟΠΟΣ ΣΧΕΔΙΟΥ: Να ευαισθητοποιηθούν οι μαθητές στην καλλιτεχνική έκφραση μέσα από τις διαφορετικές μορφές της τέχνης.

ΕΠΙΜΕΡΟΥΣ ΣΤΟΧΟΙ: α/ παραγωγή προφορικού λόγου στην Αγγλική

β/ εξαγωγή συμπερασμάτων βασισμένα σε ακουστικά και οπτικά ερεθίσματα

γ/ αξιοποίηση της πολλαπλής νοημοσύνης.

ΕΚΤΙΜΩΜΕΝΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ: 25 λεπτά (1 διδακτική ώρα= 45 λεπτά)

ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΣΧΕΔΙΟΥ: ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

1/ Καταιγισμός ιδεών:

∞ Τι είναι τέχνη για εσάς;

∞ Αναφερθείτε σε όσα περισσότερα είδη τέχνης γνωρίζετε.

∞ Ποιος είναι ο στόχος-επιθυμία του καλλιτέχνη όταν δημιουργεί τέχνη; **(γλωσσική**

νοημοσύνη - ενδοπροσωπική και διαπροσωπική νοημοσύνη)

© **2/ Κοιτάξτε τον ζωγραφικό πίνακα και διαβάστε το ποίημα. Ποιο είναι το κοινό θέμα (γενικά); (λογικομαθηματική νοημοσύνη)**

**"COUNTRY ROAD,
..... WALK"**

by Frank Asch

*Roll up the moon,
raise the sun,
time for a change of scene.
Look at a rose,
swim in its red.
Have you ever seen
such green?*

*Holes in my socks,
toes in my holes,
as plain as the day on your face.
Dew in the grass,
sun in the dew,
shining all
over the place.*

2^α/ Μαντέψτε τον τίτλο της μουσικής σύνθεσης του Vivaldi. **(λογικομαθηματική νοημοσύνη)**

3/ Ακούστε αποσπάσματα από τον Vivaldi (Οι 4 εποχές). Τα μουσικά κομμάτια είναι ίδια; Γιατί διαφοροποιούνται; Τι θέλουν να εκφράσουν; **(μουσική - μαθηματική-φυσιογνωστική νοημοσύνη)**

3^α/ Κάντε εικόνα και περιγράψτε μια από τις 4 εποχές. **(μουσική-οπτική-γλωσσική νοημοσύνη)**

3β/ Τι συναισθήματα σας γεννιούνται ακούγοντας την/το(ν).....επιλέγω μια εποχή. **(ενδοπροσωπική –γλωσσική νοημοσύνη)**

4/ Διαβάστε ξανά το ποίημα και δείτε αν υπάρχει εναλλαγή εικόνων. Αν ναι, εντοπίστε την εναλλαγή των εποχών. **(γλωσσική-φυσιογνωστική νοημοσύνη-μαθηματική)**

5/ Εξετάστε τον πίνακα και δείτε αν συμβαίνει το ίδιο. Αν ναι, εντοπίστε τα 'όρια' των εποχών. **(χωρική –οπτική νοημοσύνη και φυσιογνωστική ;ίσως μαθηματική;)**

6/ Εξειδικεύστε το κοινό θέμα των 3 διαφορετικών μορφών τέχνης. Ποιος ήταν ο στόχος – επιθυμία των 3 καλλιτεχνών; **(λογικομαθηματική – διαπροσωπική - γλωσσική νοημοσύνη)**

ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΘΕΤΙΚΗΣ ΔΥΝΑΜΙΚΗΣ ΣΤΗΝ ΟΜΑΔΑ

Στην προσπάθειά μας να βρούμε ποια είναι τα στοιχεία που βοηθούν την ανάπτυξη της «Θετικής δυναμικής στην ομάδα», τα στοιχεία δηλαδή που την κάνουν να λειτουργεί καλύτερα και αποτελεσματικότερα, επικεντρώνοντας στο ρόλο του εκπαιδευτικού στην τάξη, του οποίου η στάση και οι επιλογές αποτελούν βασικό σημείο αναφοράς και ο ίδιος, πρότυπο και παράδειγμα προς μίμηση για τους μαθητές του, απευθυνθήκαμε στο κοινό και καταλήξαμε στα εξής:

Κάνοντας το ίδιο όταν παρακολουθήσαμε το σεμινάριο στο KENT καταλήξαμε σε μια λίγο διαφορετική πρόταση:

Από τις πολύ ενδιαφέρουσες αυτές ιδέες ασχοληθήκαμε λίγο περισσότερο με την «τέχνη του να ακούω», και την «οπτική επαφή». Πριν από αυτό, θα είχε ενδιαφέρον να σκεφτούμε, ποια είναι η αίσθηση που έχουμε όταν διδάσκουμε. Παρακάτω δίνονται κάποιες μεταφορικές εκφράσεις που θα μπορούσαν να εκφράσουν αυτήν την αίσθηση.

Ποια σας αντιπροσωπεύει περισσότερο και γιατί;

Μεταφορικοί ορισμοί της διδασκαλίας

- Σκαρφαλώνοντας το βουνό
- Τρώω ένα γεύμα
- Τελετή γάμου
- Ένα μενού στο εστιατόριο
- Διασχίζω τη χώρα με auto-stop
- Μια συζήτηση
- Μια συζήτηση
- Ένας ποδοσφαιρικός αγώνας

- Συμβουλευόμαι το γιατρό
- Βγαίνω για ψώνια
- Μια συμφωνία μουσικής

Θα μπορούσαν επίσης να την εκφράζουν και κάποιες από τις απόψεις καθηγητών και συγγραφέων που δίνονται παρακάτω.

Με ποια(ες) ταυτίζεστε και με ποια(ες) διαφωνείτε ή θεωρείτε ότι ελάχιστα σας αντιπροσωπεύουν;

1.«Οι δάσκαλοι εξακολουθούν να θεωρούν το πιο πολύτιμο αγαθό τους , τη φωνή τους, δεδομένη.»

« Δεν υπάρχει πρακτικά καμία συστηματική εκπαίδευση των δασκάλων στην αποτελεσματική χρήση της φωνής τους»

Alan Maley, καθηγητής αγγλικών από το βιβλίο του « The language Teacher’s Voice (2000)»

2.« Ένα σημαντικό μέρος της αποτελεσματικής διδασκαλίας έχει να κάνει με τη φυσική παρουσία του δασκάλου. Το σώμα μας και ότι κάνουμε με αυτό είναι μια πρωταρχική πηγή διδασκαλίας. Και επειδή είναι ορατό μπορούμε σχετικά εύκολα να αυξήσουμε την ευαισθητοποίηση των εκπαιδευόμενων και να τους εκπαιδεύσουμε να κάνουν το καλύτερό τους.... στάση, αναπνοή , φωνή , χειρονομίες- εκφράσεις , ντύσιμο-εμφάνιση.»

Alan Maley, καθηγητής αγγλικών « Finding the centre , The teacher Trainer Vol. 7 No.3 (1993)

3.«Το κομμάτι του εαυτού μου που συνηγορεί υπέρ της ανάπτυξης λέει πράγματα όπως: Η αποτελεσματικότητά μου ως καθηγητής εξαρτάται πολύ από τον τρόπο που είμαι μέσα στην τάξη , στην επίγνωση της επίδρασης της συμπεριφοράς μου στους άλλους , στη στάση μου απέναντι στους μαθητές, μαθαίνοντας και το δικό μου ρόλο ... τελικά διδάσκω ανάλογα με την ατμόσφαιρα που δημιουργώ»

Adrian Underhill, καθηγητής αγγλικών ,συγγραφέας, εκδότης σειράς βιβλίων για τη αγγλική γλώσσα. «Training , Development and teacher Educaton,Teacher Development Newslette 9”

4.« Ένας δάσκαλος θέτει τα θεμέλια της ικανότητάς του για έρευνα αναπτύσσοντας στρατηγικές “αυτοπαρακολούθησης” ... δια μέσω της “καταγραφής του εαυτού” ο δάσκαλος γίνεται ένας συνειδητός καλλιτέχνης. Μέσα από την συνειδητή τέχνη , γίνεται ικανός να χρησιμοποιήσει τον εαυτό του σαν ένα εργαλείο της έρευνάς του.

Lawrence Stenhouse , Βρετανίδα εκπαιδευτικός, «Research as a basis for teaching : Readings from the work of Lawrence Stenhouse ,London : Heineman (1985)»

5. « Η φυσική εκφραστικότητα του δασκάλου επιδρά θετικά στον συναισθηματικό κόσμο των μαθητών ... όσο πιο εκφραστικός είναι ο δάσκαλος (εντός λογικών ορίων) τόσο πιο αρεστός είναι στους μαθητές τους. Έτσι οι μαθητές έχουν μεγαλύτερο κίνητρο για να μάθουν ...

Robert Tauber and Cathy Mester, *Acting Lessons for teachers : Using Performance Skills in the classroom*, Westport CN Praeger (1994)

Robert T. Tauber είναι Καθηγητής Εκπαίδευσης στο Πανεπιστήμιο της Φλόριντα

Cathy Mester, Ψυχολόγος, συγγραφέας

6. « Ένας δάσκαλος επηρεάζει την αιωνιότητα: Δεν μπορεί ποτέ να είναι σίγουρος που σταματά η επιρροή του(στους μαθητές)»

Henry Adams ,(1838-1918) Αμερικανός Ιστορικός

7. «Η επιτυχία εξαρτάται λιγότερο από τα υλικά, τις τεχνικές και τις γλωσσικές αναλύσεις και περισσότερο από το τι γίνεται μέσα στην τάξη και ανάμεσα στους ανθρώπους που βρίσκονται σ' αυτήν». Earl W. Stevick, γλωσσολόγος, καθηγητής , *Teaching Languages : A way and ways* (1980).

Ιδέες για χωρισμό των μαθητών σε ομάδες

Πολλές φορές θέλουμε να χωρίσουμε τους μαθητές σε ομάδες για μια δραστηριότητα σε μια διδακτική ώρα. Παρακάτω προτείνονται κάποιοι τρόποι για να γίνει αυτό γρήγορα, και να αντιμετωπιστούν με έξυπνο τρόπο τα συνήθη προβλήματα που δημιουργούνται σε τέτοιες περιπτώσεις (ομάδες που αποτελούνται από φίλους , κάποιος μαθητής μένει εκτός ομάδας κ.ά.)

1. Ανάλογα με το μήνα του χρόνου που έχουν γεννηθεί ή την εποχή.
2. Τι έφαγαν για πρωινό (κριτήριο επιλογής : π.χ. η ποσότητα, το περιεχόμενο κ.α).
3. Κοινό χρώμα στα ρούχα ή στα αξεσουάρ.
4. Κοινό χαρακτηριστικό της εξωτερικής τους εμφάνισης (π.χ. μήκος μαλλιών , χρώμα ματιών).
5. Μουσικές προτιμήσεις.
6. Αρχικό γράμμα ονόματος.

Οι παραπάνω ιδέες αφορούν ομάδες που θα εργαστούν για μια σύντομη δραστηριότητα στα πλαίσια μιας διδακτικής ώρας και όχι πιο μόνιμες ομάδες που θα πρέπει να φέρουν σε πέρας σύνθετες εργασίες όπως π.χ. στις βιωματικές δράσεις , στις ερευνητικές εργασίες, στο μάθημα της τεχνολογίας. Σε τέτοιες περιπτώσεις χρήσιμο θα ήταν να θέσουμε κριτήρια για την δημιουργία ομάδων ανάλογα με το τι πρέπει να κάνουν και τις ιδιαίτερες δεξιότητες, ικανότητες και ιδιαιτερότητες των μαθητών.

Παρακάτω προτείνονται παιχνίδια που θα μπορούσαν να παίξουν οι μαθητές στην τάξη και βοηθούν στην δημιουργία ψυχικής σύνδεσης και στην ανάπτυξη εμπιστοσύνης και άρα αισθήματος ασφάλειας μεταξύ των μαθητών.

Τυφλό αυτοκίνητο

«Παίζεται» από δύο μαθητές. Και οι δύο μαθητές είναι όρθιοι και θα πρέπει να έχουν αρκετό ελεύθερο χώρο για να κινηθούν. Ο ένας μαθητής είναι το τυφλό αυτοκίνητο και ο άλλος ο οδηγός. Το τυφλό αυτοκίνητο κλείνει τα μάτια και αφήνεται να τον οδηγήσει ο οδηγός ο οποίος στέκεται πίσω του. Όταν ο οδηγός σπρώχνει με το δάχτυλό του τον άλλο μαθητή στο κέντρο της πλάτης του εκείνος προχωράει μπροστά, όταν τον αγγίζει στον δεξί ώμο στρίβει δεξιά, όταν τον αγγίζει στον αριστερό ώμο στρίβει αριστερά και όταν τον αγγίζει στην μέση κάνει όπισθεν. Διάρκεια παιχνιδιού περίπου τρία λεπτά. Το παιχνίδι επαναλαμβάνεται με τους μαθητές να έχουν αλλάξει ρόλους.

Αντικατοπτρισμός (mirroring)

«Παίζεται» από δύο μαθητές. Οι δύο μαθητές είναι όρθιοι και ακούγεται μουσική. Ο ένας μαθητής κάνει χορευτικές κινήσεις και ο άλλος αντιγράφει τις κινήσεις του. Διάρκεια παιχνιδιού περίπου δύο λεπτά. Το παιχνίδι επαναλαμβάνεται με αλλαγμένους ρόλους.

Οπτική επαφή

Πολλές φορές κατά τη διάρκεια της διδασκαλίας γίνεται ένα σημαντικό λάθος. Ο καθηγητής έχει οπτική επαφή με ένα μόνο μέρος της τάξης και σχεδόν αγνοεί το υπόλοιπο. Αυτό γίνεται ασυναίσθητα είτε γιατί το μέρος της τάξης με το οποίο ο καθηγητής έχει οπτική επαφή είναι ζωηρότερο είτε γιατί βρίσκεται στο κέντρο της αίθουσας είτε για άλλους λόγους. Αυτό κάνει τους άλλους μαθητές να αισθάνονται παραμελημένοι και ίσως αποτελέσει αιτία από ένα σημείο και μετά να μην «βρίσκονται» στο μάθημα. Για να δείξουμε πόσο ασυναίσθητα γίνεται αυτό από τον καθηγητή, προτείνεται η παρακάτω δραστηριότητα.

Ο καθηγητής ξεκινά να διηγείται μια ιστορία και ζητά από τους μαθητές του να σηκώσουν και τα δύο χέρια. Όταν αυτός χάνει την οπτική επαφή με κάποιους μαθητές (οι μαθητές χάνουν την οπτική επαφή με τον καθηγητή) για περισσότερο από 30sec, αυτοί αρχίζουν να κατεβάζουν τα χέρια σιγά σιγά μέχρι να τους προσέξει ο καθηγητής και να τους ξανακοιτάξει. Κάνοντας αυτή τη δραστηριότητα θα διαπιστώσουμε πόσο εύκολο είναι να χαθεί η οπτική επαφή με κάποιους μαθητές και πόσο σημαντικό είναι να διατηρούμε οπτική επαφή με όλους τους μαθητές μιας τάξης, για να υποστηρίζεται και να συντηρείται και η ψυχική σύνδεση που αποτελεί τη θεμέλια λίθο για την ανάπτυξη θετικής δυναμικής στην ομάδα.

Status (η κοινωνική, επαγγελματική ή άλλη θέση/στάση του ατόμου)

Πόσο σημαντικοί ή μη αισθανόμαστε αναφορικά με τον εαυτό μας και πως ερχόμαστε σε επαφή με τους άλλους.

Οι καθηγητές πρέπει να προσαρμόζουν το «status» τους.

Αυτό εξαρτάται από:

- Το μαθητή στον οποίο απευθύνονται (προσωπικότητα, ιδιαιτερότητες, συναισθηματική κατάσταση)
- Το περιβάλλον στο οποίο βρίσκονται
- Τη φύση του θέματος που διαπραγματεύονται
- Το στόχο που επιθυμούν να επιτύχουν

Τι πρέπει να προσέχουμε:

- ◆ Στάση και θέση του σώματος
- ◆ Χρήση ζωτικού χώρου
- ◆ Οπτική επαφή με το κοινό (μαθητές)
- ◆ Τόνος και ένταση φωνής
- ◆ Εκφράσεις του προσώπου
- ◆ Κινήσεις του κεφαλιού
- ◆ Χέρια (χειρονομίες που συνοδεύουν το λόγο)
- ◆ Φυσική επαφή
- ◆ Ανατροφοδότηση (η εκ νέου εξασφάλιση των προϋποθέσεων για τη συντήρηση μιας κατάστασης, εν προκειμένω, οι τεχνικές που διευκολύνουν τη ροή της πληροφορίας και την επιτυχή επικοινωνία)

Δραστηριότητα

Προκειμένου να δείξουμε την προσαρμογή του status ανάλογα με την κατάσταση, κάναμε την παρακάτω δραστηριότητα:

Κλήθηκαν δύο εθελοντές από τους επιμορφούμενους να σηκωθούν και να παίξουν ρόλους. Αφού πήραν τις θέσεις τους μπροστά από το κοινό για να τους βλέπουν όλοι, τους δόθηκε η οδηγία ο ένας θα αναλάβει το ρόλο της Δ/ντριας και ο άλλος το ρόλο του καθηγητή που αιτείται για θέση εργασίας. Με τη βοήθεια των χαρτιών της τράπουλας, ορίστηκε το

επίπεδο του status για καθένα χωρίς να το γνωρίζει ο άλλος. Τα επίπεδα αυτά εξηγήθηκαν από πριν σε όλους ως εξής:

Άσσος, Βαλές, Ντάμα, Κούπα: Πολύ υψηλό status

2-9: από πολύ χαμηλό εως αρκετά υψηλό status

Αφού έπαιξαν τους ρόλους, ζητήθηκε από το κοινό να κρίνει το επίπεδο "status" του καθενός.

Στη συνέχεια, (Κατόπιν, στη δεύτερη φάση) τους ζητήθηκε να ξαναπαίξουν το παιχνίδι ρόλων και ενώ αυτό ήταν εν εξέλιξη, η επιμορφώτρια πήγαινε πίσω από την πλάτη του ενός και

με το σήμα του αντίχειρα, πάνω ή κάτω 🖐️🖐️ έδειχνε στον άλλον τη μείωση ή την αύξηση του «status» αντίστοιχα. Οι συμμετέχοντες προσαρμόζονταν αμέσως στο νέο «status». Αυτό έγινε μία φορά για τον καθένα. Τέλος ζητήθηκε πάλι από το κοινό να σχολιάσει αν τους έγινε αντιληπτή αυτή η αυξομείωση του «status», συνεπώς αν αποδόθηκε με επιτυχία η διαφοροποίηση – προσαρμογή των διαφορετικών επιπέδων «status» στη συγκεκριμένη αναπαράσταση μιας ρεαλιστικά πιθανής κατάστασης.

Θεωρίες μάθησης

Vygotsky και εκπαίδευση

Η θεωρία του Vygotsky έχει δύο βασικές επιπτώσεις στην εκπαίδευση.

1. Η πρώτη είναι ότι πρέπει να δημιουργούμε στην τάξη περιστάσεις **συνεργατικής μάθησης** ανάμεσα σε ομάδες με διαφορετικά επίπεδα ικανότητας.
 - Πρέπει δηλ. να εξασφαλίζουμε δυνατότητες, ώστε περισσότερο ικανοί μαθητές ή μαθητές οι οποίοι ξέρουν καλά κάτι, να το διδάσκουν σε λιγότερο ικανούς ή σε μαθητές οι οποίοι δεν το ξέρουν.
2. Η δεύτερη είναι η εφαρμογή της **αρχής της σταδιακής μείωσης της βοήθειας** των μεγάλων και η σταδιακή ανάληψη όλο και μεγαλύτερης υπευθυνότητας από τα παιδιά.

- ◆ Η προσέγγιση η οποία ονομάζεται «**υποβοηθούμενη ανακάλυψη**» στηρίζεται σε αυτήν ακριβώς την αρχή.
- ◆ Όπως είναι ευνόητο δεν μπορούν να εφαρμοσθούν οι δύο αυτές αρχές, αν δεν φροντίζει ο εκπαιδευτικός να διαφοροποιεί σε τέτοιο βαθμό την διδασκαλία του, ώστε να την εξατομικεύει.

Jerome S. Bruner

Η καθοδηγούμενη ανακάλυψη

Ήδη από τις αρχές του 20ου αιώνα ο J. Dewey είχε εισαγάγει στην

- ◆ παιδαγωγική συζήτηση την έννοια της μάθησης με ανακάλυψη (discovery learning), τονίζοντας ότι τα παιδιά μαθαίνουν καλύτερα, όταν ανακαλύπτουν τα ίδια τις αλήθειες της ζωής. Αυτή η ιδέα ενσωματώθηκε πλήρως στις δομιστικές θεωρίες της μάθησης και προωθήθηκε κυρίως από τον Jerome S. Bruner (1915 -), ο οποίος την θεωρεί ως την πιο σημαντική μορφή μάθησης.

David Ausubel

Μάθηση με κατανόηση

- ◆ Σύμφωνα με τη θεωρία του Ausubel, η **γνωστική δομή** είναι ο χώρος όπου φυλάσσονται οι παλιές και οι νέες ιδέες. Εκεί γίνεται η επεξεργασία και η αποθήκευση νέων ιδεών.
- ◆ Ο ρόλος της γνωστικής δομής είναι σημαντικός, διότι η νέα πληροφορία συνδέεται με όσα γνωρίζει ήδη ο μαθητής. Οι νέες ιδέες μπορούν να μαθευτούν αποτελεσματικά μόνο μέχρι το βαθμό που μπορούν να συνδεθούν με προϋπάρχουσες έννοιες και ιδέες στη γνωστική δομή.
- ◆ Συνεπώς μια σαφής και καλά οργανωμένη γνωστική δομή διευκολύνει τη μάθηση και τη διατήρηση νέων πληροφοριών.

Αξιοποίηση προηγούμενων γνώσεων

Αναλυτικότερα:

- ◆ Στη διαδικασία αυτή παίζει σπουδαίο ρόλο η αξιοποίηση των *προηγούμενων γνώσεων* του μαθητή, δηλαδή του *γνωστικού του υπόβαθρου*, και η συμπλήρωσή του με νέες, απλές και κατανοητές γνώσεις.
- ◆ Βασική αρχή της θεωρίας του είναι εκείνη που αναφέρεται στη *συσχέτιση των νέων εννοιών* με αυτές που *ήδη έχουν αφομοιωθεί* στη «νοηματική δομή» του μαθητή (*subsumption*)

Δραστηριότητα με βάση της θεωρίες μάθησης στο μάθημα της Πληροφορικής από την εκπαιδευτικό Περτσινίδου Κορίννα

Η αναφορά στα παραπάνω σημεία της θεωρίας μάθησης, έγινε για να περιγραφεί μια δραστηριότητα σε ένα συγκεκριμένο μέρος της ύλης της Πληροφορικής στην Α΄ Γυμνασίου. Η δραστηριότητα πραγματοποιήθηκε σε όλα τα τμήματα της Α΄ Γυμνασίου σε μία διδακτική ώρα και για το Κεφάλαιο 2 «Υλικό», που γινόταν, από την εκπαιδευτικό με τον παραδοσιακό δασκαλοκεντρικό τρόπο διδασκαλίας γιατί αφορούσε τη θεωρία. Να σημειώσουμε ότι πολλά μέρη της ύλης του μαθήματος της Πληροφορικής, ειδικά αυτά που απαιτούν εκτέλεση ασκήσεων στον Η/Υ, (πρακτική) γίνονται σε δυάδες (εταιρική συνεργασία) με φύλλα εργασίας. Έτσι επιχειρήθηκε να γίνει κι αυτό το κεφάλαιο και με την συμπλήρωση ενός απλού φύλλου εργασίας. Καταρχάς χωρίστηκαν οι μαθητές σε δυάδες.

Ο χωρισμός έγινε ως εξής: ζητήθηκε από τους μαθητές να σηκωθούν και να φτιάξουν μια γραμμή με βάση το μήνα γέννησής τους. Πρώτος στη γραμμή ήταν αυτός που γεννήθηκε τον Ιανουάριο, δεύτερος αυτός που γεννήθηκε τον Φεβρουάριο κλπ. Αφού σχηματίστηκε η γραμμή χωρίστηκαν σε δυάδες και κάθησαν μαζί. Ο χωρισμός κατά αυτό τον τρόπο έγινε γιατί συνήθως οι μαθητές επιθυμούν να συνεργαστούν με τους συμμαθητές που γνωρίζουν και έχουν το ίδιο επίπεδο γνώσεων/δεξιοτήτων. Μ' αυτό όμως τον τρόπο, οι ομάδες χαρακτηρίζονται με μεγαλύτερο βαθμό τυχαιότητας και υπήρχε μεγαλύτερη πιθανότητα να συνεργαστούν μαθητές με διαφορετικά επίπεδα γνώσεων.

Κατόπιν τους μοιράστηκε ένα φύλλο εργασίας που περιείχε ένα πίνακα με τέσσερις στήλες: *Μονάδες Εισόδου, Μονάδες Εξόδου, Μονάδες Αποθήκευσης και Μονάδα Επεξεργασίας*. Τους ζητήθηκε να χρησιμοποιήσουν τις πρότερες γνώσεις τους, πιθανά από το Δημοτικό, και να συζητήσουν μεταξύ τους για να τοποθετήσουν μονάδες που έβλεπαν στην Αίθουσα Πληροφορικής, στις κατάλληλες στήλες.

Αφού δώθηκε επαρκής χρόνος στους μαθητές για να συζητήσουν μεταξύ τους και να συμπληρώσουν το φύλλο εργασίας, τους μοιράστηκε από την καθηγήτρια, ένα άλλο δεύτερο φύλλο που περιείχε τις σωστές απαντήσεις. Αυτές κλήθηκαν να συγκρίνουν με εκείνες που είχαν γράψει μόνοι τους στο πρώτο φύλλο εργασίας.

Τέλος ανά ομάδα συζητήθηκαν τα κοινά σημεία αλλά και οι διαφορές των δυο φύλλων εργασίας και από την ολομέλεια εντοπίστηκαν οι μονάδες τις οποίες δεν γνωρίζαν καθόλου ή είχαν συγκεχυμένη άποψη για τη λειτουργία τους.

Οι περισσότεροι μαθητές ζήτησαν με μεγάλο ενδιαφέρον από την καθηγήτρια να τους εξηγήσει τι ρόλο επιτελούν και γιατί τοποθετούνται στη συγκεκριμένη στήλη. Εδώ βλέπουμε ότι:

A. Ενεργοποιήθηκε ο μηχανισμός μάθησης – ανακαλυπτική μάθηση

B. Χρησιμοποιήθηκαν οι πρότερες γνώσεις και πάνω σ'αυτές χτίστηκαν οι νέες

Γ. Λειτούργησε η συνεργατική μάθηση

Δ. Δημιουργήθηκε έντονο ενδιαφέρον για την νέα γνώση κάτι που δεν παρατηρούνταν με τη μετωπική διδασκαλία

Η ίδια δραστηριότητα μπορεί να εφαρμοστεί σε επίπεδο ομαδοσυνεργατικής διδασκαλίας εφόσον το ευνοεί το περιβάλλον και οι συνθήκες του εργαστηρίου πληροφορικής.

Καλή ακρόαση

Ακουστικές Συμπεριφορές (listening behaviors) που πρέπει να αποφεύγουμε:

- Ψευδό-ακροατής (παριστάνει ότι ακούει)
- Επιλεκτικός ακροατής (ακούει ό,τι τον ενδιαφέρει)
- Ακροατής που προσπαθεί να στήσει ενέδρα στο συνομιλητή του (συλλέγει πληροφορίες για να τις χρησιμοποιήσει εναντίον του συνομιλητή του)
- Αναίσθητος-ακροατής που δεν είναι πνευματικά και συναισθηματικά παρών (δεν αντιλαμβάνεται σαφώς τα λεκτικά μηνύματα και τα μηνύματα που προέρχονται από τη φωνή ή τις εκφράσεις του προσώπου)
- Απομονωμένος –αποστασιοποιημένος (αποφεύγει να ακούει κάτι το για το οποίο δεν θέλει να συζητήσει – συνήθως κάτι αρνητικό)
- Εγωιστής (έλλειψη ενδιαφέροντος γι' αυτό που λέει ο συνομιλητής του, επέμβαση με διακοπές, προσπάθεια να γυρίσει την κουβέντα στον εαυτό του)

Τεχνικές καλής ακρόασης

- Διατήρηση της οπτικής επαφής και φυσική εγγύτητα .

Ας εξασκηθούμε στο να κοιτάμε αυτόν που ακούμε, δηλαδή να διατηρούμε οπτική επαφή μαζί του και να είμαστε κοντά του, χωρίς να παραβιάζουμε το ζωτικό του

χώρο. Είναι εύκολο για το σώμα μας να μας προδώσει ότι δεν παρακολουθούμε πραγματικά αυτά που μας λέει ο άλλος. Μπορούμε να το αντιμετωπίσουμε δίνοντας στον ομιλητή την πλήρη προσοχή μας.

- Παρατήρηση και ανάληψη της γλώσσας του σώματος του ομιλητή

Ενώ είναι χρήσιμο να γνωρίζουμε την γλώσσα του σώματος μας, το να φροντίζουμε παρατηρούμε και την γλώσσα του σώματος των άλλων είναι ένα ισχυρό εργαλείο για να ενισχύσουμε την ποιότητα και αποτελεσματικότητα της ακρόασής μας. Ένα τεράστιο μέρος του να είμαστε καλοί ακροατές, είναι η ικανότητα να συμπάσχουμε και να αναρωτιόμαστε *«Πώς μπορεί να νιώθει; Μπορώ να βάλω τον εαυτό μου στην θέση του;»*.

- Αποφυγή διακοπών

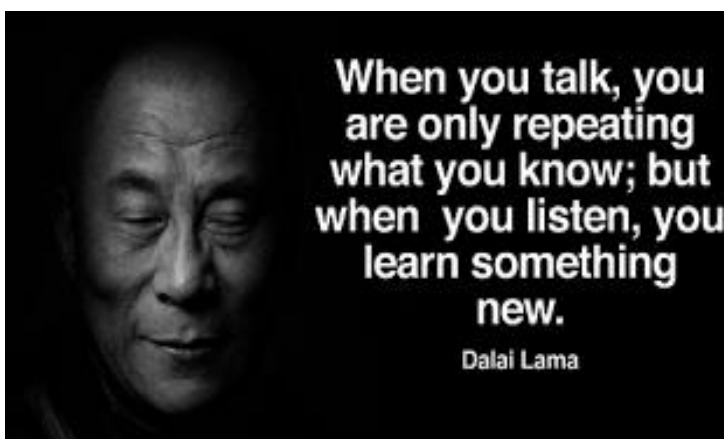
Όταν ο άλλος βλέπει ότι τον αφήνουμε να μιλήσει και να ολοκληρώσει ό,τι έχει να πει, το πρώτο του ένστικτο θα είναι να ανοιχτεί ακόμα περισσότερο. Είναι ένας θετικός αμοιβαίος κύκλος: θα τον βοηθήσουμε επιτρέποντας του να μας μιλήσει και αυτός θα μας εμπιστευτεί περισσότερο, πράγμα το οποίο οδηγεί στη θεμελίωση καλύτερων σχέσεων.

- Ενθάρρυνση των άλλων να μιλήσουν και να εκφραστούν.

Κουνάμε το κεφάλι μας όταν οι άλλοι μιλάνε ή χρησιμοποιούμε καταφατικές λέξεις όπως «Ναι» ή «Σωστά». Αυτού του είδους η ανταπόκριση προς τα λεγόμενα του συνομιλητή προκαλεί θετικές αντιδράσεις στους άλλους, υπενθυμίζοντάς τους ότι τους παρακολουθούμε. Έτσι διευκολύνεται η επικοινωνία και ο συνομιλητής μας είναι πιθανότερο να εκτιμήσει την εμπιστοσύνη και το ενδιαφέρον μας.

- Επανάληψη όσων ακούμε από κάποιον άλλο με δικά μας λόγια

Πριν από την απάντησή μας μπορούμε να χρησιμοποιήσουμε φράσεις όπως (κάτι σαν) *«Ακούω να αναφέρεις ότι...»* ή *«Μου φαίνεται ότι αυτό που λες για ...»*, *«Άκουσα όσα μου είπες και αν κατάλαβα σωστά...»*. Έτσι δείχνουμε στον άλλο ότι έχει τύχει της αμέριστης προσοχής μας, ότι πραγματικά έχουμε διάθεση να συζητήσουμε μαζί του. Αυτή η προσέγγιση, όχι μόνο θα αποπλύνει τον άλλο, αλλά θα εκτονώσει και την όποια ένταση και θα διευκολύνει την επίλυση παρεξηγήσεων, το οποίο είναι ιδιαίτερα χρήσιμο σε αρνητικές ή επιθετικές προσεγγίσεις.

Κλείνουμε με μια ρήση του
Νταλάι Λάμα:

*«Όταν μιλάς,
επαναλαμβάνεις μόνο
αυτό που ξέρεις, αλλά
όταν ακούς, μαθαίνεις
κάτι νέο.»*